

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317218116
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2317218116.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudcov: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci navrhovateľov: 1. V. W., nar. XX.X.XXXX a 2. J. W., nar. XX.X.XXXX, obaja adresa K., W. XXX/X, zastúpení spoločnosťou: JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Nitra, Damborského 13 a maloletého dieťa: B. N., nar. XX.X.XXXX, adresa ako navrhovateľa, zastúpeného procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov - matky: B. N., nar. X.X.XXXX, adresa V. M., toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Levoča, a otca: W. S., nar. XX.XX.XXXX, adresa S. XX/XX, W., za účasti Krajskej prokuratúry Trnava, o návrhu na osvojenie maloletého dieťa, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 12P/99/2018-199 zo dňa 27.11.2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 33P/57/2016-117 zo dňa 23.9.2019, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom 1. návrh zamietol a výrokom 2. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 97 ods. 1 a 2, § 98, § 99 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1 a 2, § 101 ods. 1 prvá veta, § 102 ods. 1 písm. a), b), c), d), § 103 ods. 1 prvá veta, ods. 3, § 106 ods. 1, § 108 Zákona o rodine, § 52, § 135 písm. a), b), c), § 143, § 144 ods. 1, 2, 3 Civilného mimosporového poriadku ako i čl. 7.1 Dohovoru o právach dieťaťa.

3. Vecne súd argumentoval tým, že: „V danom prípade nebola splnená hmotnoprávna podmienka osvojenia spočívajúca v udelení súhlasu otca maloletej s osvojením, preto súd návrh zamietol. V zmysle zákona o rodine sa za otca považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov (druhá domnienka otcovstva). Okamihom vzniku domnienky v prípade súčasného vyhlásenia rodičov je deň, keď k nemu došlo. Uvedeným okamihom je určený právny status dieťaťa z hľadiska rodičovstva, v právnej rovine mužovi, ktorý súhlasné vyhlásenie urobil, vznikajú rodičovské práva a povinnosti vyplývajúce jednak zo zákona o rodine, ako aj z komplexu osobitných predpisov. Zákon hovorí o otcovstve určenom súhlasným vyhlásením rodičov, nie matky a muža, ktorý urobí vyhlásenie, hoci rodičovstvo v jeho prípade vzniká z hľadiska práva až týmto okamihom. Z pripojeného spisu vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 22Pc/32/2018 vyplýva, že k určeniu otcovstva k maloletej B. N., nar. XX.XX.XXXX, došlo súhlasným vyhlásením rodičov, B. N., nar. XX.XX.XXXX a W. S., nar. XX.XX.XXXX, na pojednávaní konanom dňa 03.04.2019 na Okresnom súde Galanta. Vzhľadom na túto okolnosť, ktorá nastala v priebehu konania o osvojenie maloletej, bol súd prvej inštancie v zmysle zákona povinný konať s otcom maloletej ako s účastníkom konania o osvojenie a zisťovať, či otec maloletej udelí svoj súhlas alebo nesúhlas s osvojením. Otec maloletej na pojednávaní vyjadril svoj nesúhlas s osvojením maloletej. Súd v tejto súvislosti poznamenáva, že otec maloletej nebol žiadnym spôsobom obmedzený

alebo pozbavený výkonu svojich rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej. Výkon jeho rodičovských práv a povinností mu nebol ani pozastavený. V danej veci nebolo možné aplikovať ustanovenie § 102 písm. a/ zákona o rodine, v zmysle ktorého na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevyňaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, keďže od určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov pred súdom neuplynula zákonom ustanovená lehota kvalifikovaného nezájmu otca maloletej o maloletú. Súd prvej inštancie poukazuje na rozhodnutie R 24/1984, podľa ktorého uplynutie doby kvalifikovaného nezájmu rodičov o dieťa je nielen jednou z hmotnoprávných podmienok osvojenia dieťaťa bez prívolenia jeho rodičov, pokiaľ sú zákonnými zástupcami osvojovaného dieťaťa, ale splnenie tejto podmienky má aj dôležitý procesný význam. Len pri jeho splnení už v čase začatia konania (a nielen v čase rozhodovania súdu o osvojení) nie sú rodičia dieťaťa účastníkmi konania. S prihliadnutím na nutnosť správneho vymedzenia okruhu účastníkov konania je preto vhodnejšie, aby sa návrhy na osvojenie podávali až po uplynutí uvedenej doby kvalifikovaného nezájmu.“.

4. Podľa prvoinštančného súdu ďalej: „Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani okolnosť, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17C/205/2016 bolo otcom maloletého dieťaťa podané podanie, v ktorom navrhovateľ žiadal, aby súd určil otcovstvo k maloletej B. N., nar. XX.XX.XXXX, ktoré bolo súdu doručené dňa 09.05.2016 (doplnené písomnými podaniami dňa 19.07.2016 a 27.09.2016) a ktoré súd uznesením č. k. 17C/205/2016-37 zo dňa 01.12.2016, právoplatným dňa 04.01.2017, odmietol z dôvodu, že navrhovateľ neodstránil vady svojho podania, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať.“.

5. Prvoinštančný súd tiež konštatuje, že: „... maloletá bola do dočasnej starostlivosti navrhovateľov, manželov V. W., nar. XX.XX.XXXX a J. W., nar. XX.XX.XXXX, zverená na základe neodkladného opatrenia, ktoré bolo nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/254/2016- 22 zo dňa 11.07.2016, právoplatným dňa 10.01.2017 a vykonateľným dňa 11.07.2016, a to až do právoplatného skončenia konania na zverenie maloletej do pestúnskej starostlivosti, pričom toto konanie bolo zastavené (uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/129/2016-73 zo dňa 09.08.2017, právoplatným dňa 04.10.2017). V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 21P/117/2017, v ktorom sa navrhovatelia domáhajú zverenia maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti, bolo dňa 15.12.2017 uznesením č. k. 21P/117/2017-109, právoplatným dňa 24.01.2018 a vykonateľným dňa 08.01.2018, nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletá ponechala v starostlivosti navrhovateľov, a to až do právoplatného skončenia konania na zverenie maloletej do predosvojiteľskej starostlivosti. Konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 21P/117/2017 nie je doposiaľ právoplatne skončené a vo veci je vytýčený termín pojednávania na deň 07.11.2019.“.

6. Napokon podľa súdu prvej inštancie: „...k určeniu otcovstva maloletej súhlasným vyhlásením rodičov došlo na pojednávaní konanom dňa 03.04.2019 na Okresnom súde Galanta vo veci vedenej pod sp. zn. 22Pc/32/2018, teda až po vydaní rozsudku Krajským súdom v Trnave, č. k. 26CoP/9/2019-128, čo bolo dňa 27.03.2019, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok tunajšieho súdu 12P/1/2018-77 zo dňa 09.10.2018 o zamietnutí návrhu matky maloletej na zrušenie osvojiteľnosti maloletej.“.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovatelia, ktorí žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel návrhu navrhovateľov na osvojenie dieťaťa. Svoje odvolanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP a tvrdia, že z výsluchu otca bolo jednoznačne preukázané, že otec maloletej o skutočnosti, že je otcom vedel od jej narodenia (teda viac ako 3 a pol roka), dôkazom čoho je jednak návrh otca na určenie otcovstva k maloletej doručeného Okresnému súdu Galanta dňa 9.5.2016 ako aj jeho vyjadrenie na pojednávaní zo dňa 23.9.2019 (uvedené v bode 27 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako aj v zápisnici z predmetného pojednávania). Na základe uvedeného otec maloletej bol, a aj je biologickým otcom maloletej od jej narodenia, o čom vedel, a teda mohol a mal sa o maloletú zaujímať a plniť si svoje rodičovské povinnosti. Na základe vykonaného dokazovania tak súd dospel

k nesprávnym skutkovým zisteniam, že neuplynula 6 mesačná kvalifikovaná doba nezájmu otca o maloletú.

9. Odvolatelia tiež poukazujú na vyjadrenie otca, ktorý uviedol, že sa po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, teda od mája 2018 nijakým spôsobom o maloletú nezaujímal. V uvedenej veci súd na ujmu maloletej posudzoval uplynutie kvalifikovanej doby nezájmu u otca výslovne formálne, keď posúdil vznik otcovstva otca k maloletej až od času súhlasného vyhlásenia rodičov zo dňa 3.4.2019, pričom v skutočnosti, otec maloletej bol jej otcom od narodenia a bol si tejto skutočnosti vedomý. Majú za to, že hoci otec maloletej o skutočnosti, že je otcom maloletej vedel od jej narodenia, o maloletú neprejavoval skutočný záujem, neprispieval na jej výživu žiadnym spôsobom, pričom za ospravedlnenie neplnenia si tejto povinnosti nemožno považovať tvrdenie otca, že nevedel komu má výživné platiť. Ak by mal skutočný záujem o maloletú mohol platiť výživné v ľubovoľnej výške Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý je opatrovníkom maloletej. Pri šetrení uskutočnenom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Sereď otec uviedol, že dobrovoľne neprispieva na maloletú. Otec sa s maloletou ani nepokúšal stretnúť, ani inak ju nekontaktoval od doby, čo ju majú v náhradnej osobnej starostlivosti. Otec nemá záujem o zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti a svoj styk s maloletou si predstavuje tak, že ju bude k ním chodiť navštevovať. Otec maloletej vedie neusporiadaný život a bol niekoľkokrát odsúdený na výkon trestu odňatia slobody, pričom skutočnosť, že nevynaložil úsilie upraviť si rodinné a sociálne pomery je zákonom považovaná za formu kvalifikovaného nezájmu o maloletú. Majú tak za to, že súd prvej inštancie sa v rozhodovaní vo veci samej nevysporiadal s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR R69/1967, v zmysle ktorého pri rozhodovaní o osvojení nemožno prospieť dieťaťa posudzovať len z hľadiska hmotných podmienok a predpokladov, ale predovšetkým z hľadiska záruk všestranného rozvoja dieťaťa, a to rozvoja aj duševného aj citového. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že osvojenie maloletej je v jej najlepšom záujme, o maloletú sa starajú na veľmi dobrej úrovni. Maloletá na nich pozitívne reaguje a vníma ich ako svojich rodičov a oslovuje ich „tatin“ a „mamina“. V konaní preukázali, že majú o maloletú skutočný záujem a neodradila ich ani diagnóza maloletej po jej narodení, ktorá mala abstinenčné príznaky od matky a nebolo v tom čase zrejmé, či bude mať trvalé príznaky. O maloletú sa starajú ako o vlastné dieťa a sú pre ňu najvhodnejšími rodičmi.

10. Podľa odvolateľov tak súd prvej inštancie uprednostnil záujem a práva biologických rodičov pred právom maloletej na zachovanie života a ochranu jej zdravia. Pre maloletú sú práve oni najbližšie osoby, ktorí sa o ňu starajú od jej narodenia, teda viac ako 3 a pol roka a svojich biologických rodičov (narkomanov a recidivistov) nikdy nevidela. Biologickí rodičia o maloletú neprejavovali skutočný záujem, neboli pri maloletej, keď to najviac potrebovala, boli príčinou zlého zdravotného stavu maloletej po narodení, boli drogovo závislí do času narodenia maloletej, dôsledkom čoho maloletá vykazovala abstinenčné príznaky spojené z rizikom trvalého poškodenia zdravia, maloletú vedome ohrozili na živote a zdraví, o maloletú sa nezaujímal, dobrovoľne neprispievajú a neinformujú sa o maloletej, nie sú objektívne schopní poskytnúť maloletej bezpečné zázemie a prostredie pre zdravý vývoj a sú opakovane vo výkone trestu odňatia slobody. Súd nesprávne právne posúdil i tú skutočnosť, že otec maloletej sa stal jej otcom až súhlasným prehlásením rodičov a následne nesprávne právne posúdil skutočnosť neuplynutia kvalifikovanej doby nezájmu o maloletú, dôsledkom čoho následne nesprávne právne posúdil otca ako účastníka predmetného konania. Zároveň súd nesprávne právne posúdil potrebu súhlasu otca s osvojením maloletej ako hmotnoprávnu podmienku vyhovenia návrhu na osvojenie maloletej. Takéto prísne formálne a arbitrálne posúdenie uvedených skutočností súdom je v rozpore so záujmom maloletej a v rozpore s nutnosťou posudzovania prospechu dieťaťa z hľadiska záruk všestranného rozvoja dieťaťa, a to rozvoja aj duševného aj citového zaručené Dohovorom o právach dieťaťa, Ústavou SR, vnútroštátnymi predpismi SR ako aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR (R69/1967). Otec maloletej vedel o skutočnosti, že je otcom od jej narodenia a mohol a mal prejavovať o maloletú skutočný záujem, ktorý neprejavoval po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov, preto boli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu ust. § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine a nebol potrebný súhlas otca s osvojením. Rozhodnutie súdu považujú za svojvoľné a arbitrálne, nakoľko súd nedostatočným spôsobom odôvodnil nemožnosť aplikácie ust. § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, súd sa nevysporiadal s ich argumentmi, s argumentmi opatrovníka maloletej a okresného prokurátora o nutnosti neposudzovať prospech dieťaťa len z hľadiska hmotných podmienok a predpokladov, ale predovšetkým z hľadiska záruk všestranného rozvoja dieťaťa a potreby prihliadať na záujem maloletej, pričom práve tento argument bol pre rozhodnutie vo veci relevantný.

11. V závere odvolania navrhovateľa poukázali na skutočnosť, že súd rozhoduje na základe skutkových a právnych okolností ku dňu rozhodovania súdu, pričom v čase rozhodovania odvolacieho súdu o predmetnom odvolaní bude skončená aj doba 6 mesiacov od určenia otcovstva otca k maloletej. Ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom prvoinštančného súdu, že kvalifikovanú dobu nezáujmu otca treba u otca počítať odo dňa súhlasného vyhlásenia rodičov navrhujú, aby odvolací súd vykonal dokazovanie za účelom zistenia, či záujem otca (ak nejaký preukazoval) o maloletú možno považovať za skutočný záujem resp. či v čase rozhodovania odvolacieho súdu už sú splnené zákonné predpoklady aplikácie ust. § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine.

12. Odvolatelia následným podaním doplnili odvolanie tým, že v prípade, ak by odvolací súd zamietol ich odvolanie a potvrdil napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu o zamietnutí návrhu na osvojenie, takého rozhodnutie by sa mohlo stať „precedensom“ v prípadoch konaní o osvojenie maloletých detí, ktorý by umožňoval zneužívať inštitút určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov (bez kontroly pravdivosti vyhlásenia genetickými testami), ktorým by matky osvojiteľných detí zakaždým mohli účinne zabrániť osvojeniu dieťaťa. Veľké množstvo osvojiteľných detí nemajú v rodných listoch zapísané údaje o otcovi a v prípade konania o osvojenie dieťaťa matka zrazu nájde „údajného otca“ osvojiteľného dieťaťa, ktorý urobí súhlasné vyhlásenie rodičov a stane sa účastníkom konania o osvojenie dieťaťa, čím šikanózne marí konanie o osvojenie, pričom logikou prvoinštančného súdu nebude skončená kvalifikovaného lehota nezáujmu rodiča o dieťa a s tým spojená neaplikovateľnosť § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, hoci sa údajný otec, ak vedel, že bol otcom, mohol a mal sa o dieťa zaujímať od jeho narodenia.

13. Okresná prokuratúra Galanta vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné (aj napriek tomu, že na pojednávaní v predmetnej veci dňa 23. septembra 2019 sa prokuratúra priklonila vo svojom záverečnom návrhu k tomu, aby súd vyhovel návrhu a rozhodol o osvojení maloletej), a napadnutý rozsudok navrhla ako vecne správny potvrdiť. V danom prípade súd nemohol opomenúť skutočnosť ohľadne určenia otcovstva maloletej, ktoré nastalo až počas prerušenia predmetného konania, a to aj vzhľadom k tomu, že v konaní o osvojiteľnosti maloletej vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 17P/12/2016 otec maloletej nevystupoval ako účastník konania. Získanie súhlasu otca dieťaťa s osvojením nemožno podceňovať s ohľadom na ochranu práva na rodinný život. Poukázala na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorého právo biologických rodičov maloletého musí byť favorizované a v rozhodovacej činnosti súdov na to musí byť braný zreteľ. Uplynutie doby kvalifikovaného nezáujmu rodičov o dieťa je nielen jednou z hmotnoprávných podmienok osvojenia dieťaťa bez prvolenia jeho rodičov, pokiaľ sú zákonnými zástupcami osvojovaného dieťaťa, ale splnenie tejto podmienky má aj dôležitý procesný význam. Len pri jeho splnení už v čase začatia konania (a nielen v dobe rozhodovania súdu o osvojení) nie sú rodičia dieťaťa účastníkmi konania (§ 144 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku). S prihliadnutím na nutnosť správneho vymedzenia okruhu účastníkov konania je preto vhodnejšie, aby návrhy na osvojenie boli podávané až po uplynutí uvedenej doby kvalifikovaného nezáujmu. (obdobne R 50/1985). Zároveň zastáva názor, že súd mal konať v predmetnom konaní s otcom maloletej ako s účastníkom konania a na osvojenie bol potrebný jeho súhlas. Keďže otec maloletej neudelil súhlas s osvojením a nebolo v danom prípade možné aplikovať § 102 písm. a) Zákona o rodine, súd nemal inú možnosť, len návrh zamietnuť. Poukázala na Keegan Vs. Írsko - odkaz na Článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv, Rozhodnutie Ústavného súdu SR - ÚS 13/2014 a Rozhodnutia R 50/1985.

14. K vyjadreniu Okresnej prokuratúry Galanta sa písomne vyjadrili odvolatelia, ktorí poukázali, že právo biologických rodičov nemôže byť absolútne a nemôže byť nekriticky aplikované na úkor najlepších záujmov dieťaťa. Právo maloletej B. na rodinný život a lásku jej biologických rodičov zabezpečiť nedokázali (a ani nechceli a nechcú), zabezpečené je len z ich strany, a to preukázateľne a nesporne v jej najlepšom záujme. Otec maloletej B. sa doposiaľ o ňu ani pred určením ani po určení otcovstva nijak nezaujímal a nezaujíma, ba dokonca ani nijak neprispieva na jej výživu. Otec bol účastníkom konania a boli splnené podmienky na aplikáciu § 102 Zákona o rodine, teda možnosť osvojenia aj bez jeho súhlasu. Právny poriadok každého členského štátu umožňuje za zákonom stanovených podmienok (obdobne ako náš § 102 zákona o rodine) stanoviť výnimku kedy sa súhlas rodiča s osvojením dieťaťa nevyžaduje. Pritom dávno uplynula doba kvalifikovaného nezáujmu o dieťa ako podmienka § 102 ods. 1 Zákona o rodine, a to aj v takom prípade, ak by ju v zmysle záveru súdu prvej inštancie začali počítať až od určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov. Poukazujú, že podľa ESLP, článok 8 vyžaduje, aby vnútroštátne orgány zachovali spravodlivú rovnováhu medzi relevantnými záujmami, a aby pri tom

kládli osobitný dôraz najlepším záujmom dieťaťa, ktoré v závislosti od ich charakteru a závažnosti môžu prevážiť nad záujmami rodičov (Eski proti Rakúsku, Európsky súd pre ľudské práva z 25. 1.2007). poukázal tiež na rozhodnutia ESLP Söderbäck proti Švédsku a Sommerfeld proti Nemecku a tiež na rozhodnutie R 51/1964.

15. Opatrovník maloletej samostatný odvolací návrh nepodal, k odvolaniu navrhovateľov vo svojom písomnom vyjadrení prioritne poukázal, že dňa 19.8.2019 realizoval rozhovor s otcom, pričom tento uviedol, že doposiaľ nie je zapísaný v rodnom liste maloletej ako otec. Vyplývajúc zo zápisov a pracovných postupov Matričného úradu Galanta, bol pán S. do rodného listu maloletej ako otec zapísaný dňa 6.8.2019. Z uvedeného vyplýva, že záujem pána S. o doriešenie listinných dokladov ako aj celkový záujem o maloleté dieťa nekorešponduje s jeho ústnym vyjadrením. Záujem maloletého dieťaťa v danom prípade je ten, aby vyrastalo v úplnej a harmonickej rodine, kde funguje a prospieva dlhodobo. Maloletá má vytvorené pozitívne citové väzby k navrhovateľom. Je nesporné, že záujem rodiča nemôže byť nadradený nad záujmom maloletého dieťaťa. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyslovil osvojenie maloletého dieťaťa manželmi W..

16. Otec maloletej sa k doručenému odvolaniu navrhovateľov ako jediný nevyjadril.

17. V priebehu odvolacieho konania Krajská prokuratúra Trnava oznámila prebratie dohľadu nad zákonnosťou predmetného konania od Okresnej prokuratúry Trnava.

18. Ďalšie podania účastníkov v odvolacom konaní podané neboli.

19. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má minimálne zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na zistené vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné s použitím § 389 ods. 1 písm. b) a c) v spojení s § 35 a 36 CMP rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku, argumenty navrhovateľov a okolnosti predostreté v odvolacom konaní opatrovníkom a prokurátorom v ich vyjadreniach k odvolaniu, má byť preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh navrhovateľov na osvojenie maloletej B. zamietnutý.

21. Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

22. Z citovaného ustanovenia procesného predpisu vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvej inštancie, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 48 ods. 2, vety prvej ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

26. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

27. Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (pozri I. ÚS 22/03).

28. Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práv na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

29. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv strán sporu/účastníkov konania, ktoré (práva) slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

30. Civilný mimosporový poriadok vníma stanovenie okruhu účastníkov buď ako procesné účastníctvo založené na výslovnom označení v zákone (§ 7 ods. 1) alebo procesné účastníctvo osôb, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Použitie týchto definícií je determinované spôsobom začatia konania - tí, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať, určujú okruh účastníctva len v konaniach, ktoré sa môžu začať aj bez návrhu. To znamená, že zákonné (taxatívne) vymedzenie účastníkov prichádza do úvahy iba v konaniach, ktoré sa môžu podľa Civilného mimosporového poriadku začať len na návrh, ktorým konaním je i predmetné konanie o osvojenie, navyše s výlučnou aktívnou legitimáciou budúceho osvojiteľa, resp. osvojiteľov. Vymedzenie okruhu potencionálnych účastníkov konania o osvojenie nadväzuje na hmotnoprávnu úpravu Zákona o rodine. Okruh účastníkov konania o osvojenie môže byť v konkrétnych konaniach veľmi rozdielny. Závisí od niekoľkých faktorov najmä na strane maloletého dieťaťa.

31. Podľa § 144 ods. 1 CMP účastníkmi konania o osvojenie sú osvojované dieťa, jeho rodičia, prípadne poručník, osvojiteľ a jeho manžel.

32. Niektorí účastníci vymenovaní v citovanom zákonom ustanovení sú v konaní o osvojenie obligatórne, to znamená, že sa konania o osvojenie musia zúčastniť vždy. Je to budúci osvojiteľ (osvojiteľia) ako navrhovateľ (navrhovatelja) a osvojované dieťa. Ostatní sa konania zúčastnia len vtedy, ak sú splnené hmotnoprávne alebo procesné predpoklady ich účastníctva. Okruh účastníkov si súd musí ustáliť hneď na začiatku konania tak, aby bol zachovaný princíp ich rovnosti a všetci dostali rovnaké

možnosti uplatniť svoje procesné práva a povinnosti. Pri určení okruhu účastníkov konania súd nie je viazaný návrhom a pokiaľ budúci osvojiteľ návrhu neoznačil všetkých účastníkov, súd si ich doplní. Do konania ich nepriberá rozhodnutím v zmysle § 10 CMP, pretože ich účasť vyplýva priamo zo zákona.

33. Osvojované dieťa je účastníkom konania vždy. Vždy tiež bude v konaní zastúpené zástupcom. Keďže osvojované dieťa je vždy maloleté, nemá procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu a musí byť v konaní zastúpené (§ 68 CSP), preto bude po prijatí návrhu často jedným z prvých procesných úkonov súdu ustanovenie procesného opatrovníka pre dieťa. Maloleté dieťa má v dôsledku právnej úpravy obsiahnutej v Zákone o rodine vždy zákonného zástupcu - sú ním buď obaja rodičia, alebo v taxatívne vymenovaných prípadoch len jeden rodič (§ 28 ods. 3 Zákona o rodine) alebo v taxatívne vymenovaných prípadoch poručník (§ 56 ods. 1 Zákona o rodine). Procesný opatrovník dieťaťa v konaní o osvojenie teda môže byť ustanovený len vtedy, ak zákonný zástupca nemôže dieťa zastupovať alebo ak je nečinný. Prípad, že dieťa nemá zákonného zástupcu prakticky neprichádza do úvahy. V prípade, že zákonným zástupcom osvojovaného dieťaťa je rodič, mohol by dieťa v konaní o osvojenie zastupovať vtedy, keď nie je účastníkom konania. To prichádza do úvahy v dvoch prípadoch, jednak v prípade, že rodičia sa správali spôsobom, ktorý ich vylúčil z vyslovenia súhlasu s osvojením dieťaťa, na čo Civilný mimosporový poriadok reaguje v § 144 ods. 3 a v prípade, ak už sa právoplatne rozhodlo, že dieťa je osvojiteľné a zároveň právoplatne nerozhodlo o pozbavení rodičov výkonu ich rodičovských práv a povinností. Z oboch ale prípadov možno predpokladať, že rodič, ktorý síce je zákonným zástupcom dieťaťa sa svojím správaním sám vylúčil z účastníctva v konaní o osvojenie, z čoho je možné vyvodiť, že nebude mať záujem zastupovať v tomto konaní dieťa. Preto je pravdepodobné, že súd by aj tak musel ustanovovať procesného opatrovníka z dôvodu, že zákonný zástupca je nečinný. Najskôr by však musel túto nečinnosť preukázať, čo by mohlo konanie predĺžiť, pričom Civilný mimosporový poriadok v § 145 ukladá súdu povinnosť o osvojení rozhodnúť bezodkladne, najneskôr do 6 mesiacov od podania návrhu. Prekážkou zastupovania dieťaťa rodičom v týchto dvoch prípadoch môže byť aj ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré vylučuje rodiča zo zastupovania dieťaťa pri právnych úkonoch, pri ktorých hrozí kolízia (rozpor záujmov) medzi rodičmi a dieťaťom. Takýto rozpor môže byť aj procesnoprávny, preto s použitím tohto ustanovenia Zákona o rodine je možné, aby súd ustanovil osvojovanému dieťaťu hneď procesného opatrovníka, hoci sú stále rodičia zákonnými zástupcami dieťaťa. Tento procesný opatrovník však nie je automaticky aj kolíznym opatrovníkom, ako ho nazýva § 31 Zákona o rodine, procesný opatrovník je zároveň kolíznym opatrovníkom len vtedy, ak nemôžu dieťa zastupovať jeho rodičia ako zákonní zástupcovia. Ide o osobitného procesného zástupcu dieťaťa, ktorého súd bude ustanovovať podľa § 68 a § 69 Civilného sporového poriadku. Kto môže byť procesným opatrovníkom dieťaťa Civilný sporový poriadok určuje v § 71, pričom ide o kaskádovitú právnu úpravu. V prvom rade musí súd vybrať procesného opatrovníka dieťaťa medzi blízkymi osobami alebo inými osobami z rodinného prostredia dieťaťa. Osoba, ktorú súd vyberie, musí s ustanovením za procesného opatrovníka dieťaťa súhlasiť, musí byť spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a musí byť u nej splnený predpoklad, že bude v konaní konať v súlade so záujmami osvojovaného dieťaťa. Len ak súd vhodnú osobu nenájde, môže ustanoviť za procesného opatrovníka obec, v ktorej malo dieťa poslednú adresu trvalého pobytu. Pokiaľ však nenájde takúto obec, môže ustanoviť za procesného opatrovníka súdneho úradníka. Procesným opatrovníkom osvojovaného dieťaťa sa teda v konaní o osvojenie viac nemôže stať orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Civilný mimosporový poriadok, ani Civilný sporový poriadok nemajú také ustanovenie ako v konaní starostlivosti o maloletých, kde podľa § 117 CMP možno ustanoviť za opatrovníka dieťaťa aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak nie je možné ustanoviť blízku osobu dieťaťa (pozri výklad k § 144 Veľkého komentára Civilný mimosporový poriadok autorov Šmičková, Števec, Tomašovič, Kotrecová a kol., Nakladateľstvo Check, rok vydania 2017).

34. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení, na ktoré odkazujú uvedené teoretické východiska a ich implikovania do procesného postupu súdu prvej inštancie v prejednávanej právnej veci (zistiteľného z obsahu spisu), odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie ich buď neaplikoval vôbec, alebo len neúplne, predovšetkým maloletej B., ktorá nebola oprávnená samostatne konať pred súdom a jej zákonný zástupca (matka) nemohol maloletú v konaní zastupovať, tejto neustanovil procesného opatrovníka v súlade so zákonom.

35. I keď súd v samostatnom konaní (sp. zn. 17P/12/2016) právoplatne rozhodol o osvojiteľnosti maloletej vo vzťahu k matke, matku maloletej úplne nepozbavil rodičovských práv a povinností, tieto práva boli matke iba obmedzené, čím i naďalej zostala zákonnou zástupkyňou maloletej, avšak so

zákoným vylúčením účasti v predmetnom konaní, čo vyvoláva hrozbu kolízie záujmov, t.j. rozporu záujmov medzi rodičom ako zákonným zástupcom a dieťaťom, ktorá je pre predmetné konanie príznačná už len tým, že jeho výsledkom má byť zrušenie rodičovskej zodpovednosti ako súhrnu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorá rodičovská zodpovednosť má prejsť na osvojiteľov. Otcovstvo k maloletej v čase začatia konania (ako i počas jeho značnej doby) určené nebolo, preto súd prvej inštancie mal hneď na začiatku konania maloletej ustanoviť procesného opatrovníka ako osobitného procesného zástupcu podľa § 68 a § 69 CSP.

36. Podľa § 68 CSP v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. (ods. 1) Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje. (ods. 2)

37. Podľa § 69 CSP súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

38. Podľa § 71 CSP za procesného opatrovníka súd ustanoví blízku osobu alebo inú osobu z rodinného prostredia strany, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu, u ktorej je predpoklad, že bude konať v súlade so záujmami strany a s ustanovením súhlasí. (ods. 1) Ak takej osoby niet, súd za procesného opatrovníka ustanoví obec, v ktorej mala strana poslednú adresu trvalého pobytu. (ods. 2) V prípade bezprostredného nebezpečenstva z omeškania, alebo ak osôb podľa predchádzajúcich odsekov niet, súd môže ustanoviť za procesného opatrovníka súdneho úradníka. (ods. 3)

39. Procesným opatrovníkom osvojovaného dieťaťa v konaní o osvojenie (ktoré konanie nie je konaním starostlivosti o maloletých) sa môže stať len osoba uvedená v cit. § 71 CSP a to podľa postupnosti osôb do úvahy prichádzajúcich podľa zákonnej dikcie (postupným vylučujúcim spôsobom).

40. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 12P/99/2018-42 zo dňa 27.6.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17.7.2018, výrokom 1. ustanovil maloletej B. za opatrovníka, ktorý ho bude zastupovať v predmetnom konaní Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové zámky. Procesným opatrovníkom maloletej ale podľa cit. § 71 orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately byť nemôže, pretože Civilný sporový poriadok ani Civilný mimosporový poriadok nemajú také ustanovenie ako v konaní starostlivosti o maloletých, kde podľa § 117 CMP možno ustanoviť za opatrovníka dieťaťa aj tento orgán, ak nie je možné ustanoviť blízku osobu dieťaťa.

41. Odňatím možnosti konať pred súdom a tým potom odňatie práva na spravodlivý proces účastníkovi konania sa podľa ustálenej judikatúry súdov zásadne rozumie taký závadný postup súdu, uplatnením ktorého dochádza k odňatiu tých práv, ktoré účastníkovi platné procesné právo priznáva. K takémuto odňatiu (teda nerešpektovaniu) práv pritom môže dôjsť ako v priebehu konania vedúceho k vydaniu určitého rozhodnutia súdu, tak i samotným vydaním rozhodnutia (pokiaľ samozrejme takémuto rozhodnutiu možno vytykať nerešpektovanie konkrétneho procesného práva strany sporu zaručeného jej procesným poriadkom).

42. Súdny majú v právnom štáte nezastupiteľné miesto pri naplňaní jeho základných úloh, medzi ktoré patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania základných práv a slobôd. Jednou z požiadaviek kladených na konania pred súdmi preto je, aby sa v ich rámci a ich prostredníctvom zabezpečoval reálny (a nie iba fiktívny) výkon, resp. ochrana niektorého zo základných práv alebo slobôd občanov. Samotnou existenciou súdnych konaní sa ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd občanov nevyčerpávajú, pretože tieto predpokladajú tiež určitú kvalitu samotného konania o nich (mutatis mutandis II. ÚS 9/00), a to s ohľadom na predmet sporu a dôsledky rozhodnutia súdu na ďalšie, často nie iba právne vzťahy účastníkov konania (mutatis mutandis II. ÚS 35/01-31). Kvality konania sa týka aj uvedená ústavná zásada rovnosti účastníkov konania. Žiadne ustanovenie procesného kódexu nemožno vykladať a uplatňovať v konaní pred súdom tak, aby niektorý z účastníkov bol zvýhodnený na úkor druhého účastníka pri uplatňovaní práv alebo aby mal priaznivejšie postavenie pri prejednávaní a rozhodovaní vecí.

43. Ak potom súd prvej inštancie ustanovil maloletej B. za opatrovníka pre predmetné konanie, ktoré nie je konaním starostlivosti o maloletých, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, výslovne

aplikujúc § 117 CMP, ktorý sa na predmetné konanie nevzťahujúce, jeho postup bol v takom rozpore s procesným právom, že znevýhodnil maloletého účastníka, ktorý vystupoval v konaní bez zastúpenia osobou zo zákona na to určenou, čím bol v konaní znevýhodnený na svojich právach oproti ostatným účastníkom procesne plne spôsobilými konať pred súdom.

44. Uvedený záver platí aj na tú časť konania, kedy súd začal konať s otcom maloletej ako účastníkom, na základe právnej skutočnosti určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov dňa 3.4.2019, ktorá skutočnosť nastala až v priebehu konania. Otec maloletej sa stáva otcom v právnom slova zmysle až okamžikom súhlasného vyhlásenia rodičov. Dovtedy za otca považovaný byť nemohol. Ak sa ním už ale stane okamžikom súhlasného prejavu, pôsobí to spätne v tom zmysle, že sa na otca hľadí ako by ním bol už od narodenia maloletej. To znamená, že pokiaľ súd prvej inštancie za účastníka konania od momentu určenia otcovstva (dňa 3.4.2019) za účastníka konania považoval aj otca maloletej a ďalej s ním konal, procesná vada spočívajúca v absencii riadneho zastúpenia maloletého dieťaťa v predmetnom konaní nebola odstránená, existovala i v čase rozhodnutia napadnutým rozsudkom a naďalej i trvá.

45. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (absenciou zastúpenia maloletého dieťaťa v konaní o osvojenie) k znemožneniu účastníkovi realizovať svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru a charakter zlyhania súdu prvej inštancie, nie je možné tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

46. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, maloletej bezodkladne ustanoviť procesného opatrovníka ako osobitného procesného zástupcu podľa § 68 a § 69 CSP (orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ním byť nemôže - pozri § 71 CSP), ktorý môže zároveň plniť aj funkciu kolízneho opatrovníka, keďže z doteraz vykonaného dokazovania je možné vyvodiť, že maloletú otec ako zákonný zástupca nebude môcť v konaní zastupovať pre kolíziu záujmov, ustáliť si dôsledne okruh účastníkov konania, teda či nedošlo k naplneniu odseku 2 alebo 3 §144 CMP (z úradnej činnosti je známe, že na súde sa vedie pod sp. zn. 21P/5/2020 konanie o osvojiteľnosti maloletej vo vzťahu k otcovi, čím sa ponúka i zváženie možnosti prerušenia predmetného konania do skončenia tohto konania, avšak len za predpokladu, že k tomu budú splnené všetky zákonné predpoklady, čo súd prvej inštancie musí dôsledne zvážiť), starostlivo, zodpovedne a veľmi precízne preskúmať, či otec skutočne prejavil o maloletú kvalifikovaný záujem po zákonom predpísanú dobu, čo má pre konanie zásadný význam a to minimálne z hľadiska posúdenie potreby súhlasu otca s osvojením, ktorý právny úkon je v konaní nezastupiteľný, keďže z doposiaľ vykonaného dokazovania si hodnoverný záver o tom vytvoriť nie je možné, keďže dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie ako podklad na vyriešenie danej právnej otázky je len povrchné, čím je absolútne nepostačujúce, umožniť účastníkom zúčastniť sa súdneho pojednávania, navrhnúť alebo predložiť dôkazy, ktoré dôkazy si v prípade potreby zabezpečí i sám (§ 35 a § 36 CMP), náležite, podrobne a dôsledne zhodnotiť výsledky celého konania a až potom opätovne rozhodnúť o veci i o trovách konania prvoinštančného aj odvolacieho konania, a napokon rozhodnutie náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť tak, aby bolo preskúmateľné a to s patričnou námahou, ktorú si vec vzhľadom na svoj charakter vyžaduje.

47. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania.

48. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z.